

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra 20 K Felévre 110 K
 Negyedévre 55 K Évesre 220 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Agrárgimnázium

Uj és furcsa szó, de — úgy gondolom — a név beszél a fogalom tartalmáról is.

Nem tudjuk, mi lesz Magyarország sorsa: szétdarabolják e, nem-e, sokat vesznek-e el belőle, vagy keveset? Én a magam részéről hiszem területi egységünk hamari visszaállítását, de tudni nem tudom. S azon kérdés szempontjából, amit vizsgálai akarok, nem fontos; mekkora lesz Magyarország, hanem az a fontos, *hogyan* akar a ráváró feladatnak, hazánk ujjárteremtésénél megfelelni? A felelet erre a kérdésre rövid és egyszerű: *a földből, az isten-áldotta magyar földből akar mindent előteremteni, munkát, jólétet, szabadságot, boldogságot.*

Evéből tehát a föld erejét fokozni kell, esetleg sokszorozni. Ma mezőgazdaságunk belterjességét tekintve elmaradozva kullogunk mások után, a jövőben az élen kell haladnunk mindenki előtt. Az Isten, a magyarok Istene, olyan földet adott ehhez, amilyen sehol sincs, olyan buzát, amilyen senkinek sem terem, legyünk hát mi is olyan gazdák, amilyenek se keletre, se nyugatra nem találhatók. Ehhez azonban nemcsak testi erő kell, hanem szellemi képzettség is, nemcsak gyakorlati jártasság, hanem elméleti tudás is. Ezt a tudást pedig nem adhatja a tömegnek más, csak az iskola.

Már most ha vesszük a háboru előtti Magyarország összes lakosságát, látni fogjuk, hogy abból több, mint 60%, kereszte földműveléssel a kenyerét. Ha pedig feltételezem azt a kényszerhelyzetet, hogy a békeszerződés tervezete szerint megcsontítanak bennünket, akkor több, mint 80%, fogja a gazdálkodást a megmaradó lakosságból üzni, akkor valóságos agrárállam leszünk. A foglalkozás illetén megszólásának azonban — szinte hihetetlen — semmi irányító befolyása sem volt közoktatásunk elmúlt fejlődésére. A mezőgazdasági ismereteket néhány földműves iskolán és egy pár gazdasági akadémián kívül nem nyújtotta az arra kíváncsiaknak semmi sem. — Azt vártuk volna, hogy az élet parancsoló szükségessége egész csomó mezőgazdasági középiskolát fejleszt ki, megteremtí meg az egyetemen is ezt a nekünk nélkülözhetetlen fakultást és ime — sajnos, sokszor: sajnos — mindez még a jövő zenéje. Meg is lett az eredmény: mezőgazdaságunk úgy elmaradt, hogy a nyugati első sorban iparúzó államok rosszabb viszonyok mellett ugyanazon mértékűségen sokszor kétszerannyi termést produkálnak, mint mi. Ezt a mulasztást tovább folytatni épen ezeréves hazánk ujjáépítése érdekében végzetes hiba volna.

Iskolát kell adni a gazdálkodó népességünknek és pedig sürgősen és legelőször is a középfokú oktatás terén. E célra szolgálnak az agrár-gimnáziumok. Alöldi városaink majd mindenikében van gimnázium. Magam is tartottam ilyenben 9 évig. S tény, hogy az illelő városok benszült, gazdálkodó lakosságának a fiai legfeljebb csak az alsó osztályokban fordulnak meg, ezekben is alig-alig, a felső osztályokban pedig irmagul is ritkán találhatók. Pedig egy nemzet életére, virégzására nélkülözhetetlen, hogy folytonosan újabb erőket szivjon fel az ősi, a kifogyhatatlan televényből: az alsóbb néprétegekből. Ez nálunk az utóbbi évtizedek alatt nem történt meg kellő mértékben, hanem a hiányt idegen faj pótolta, melynek a színtelenebb általános műveltség jobban megfelelt, mint a földet turó parasztságnak. A gazdának olyan iskola kellett volna, amiből ősi foglalkozására is hasznos okulásokat merithetett volna. Közömbösen, sokszor ellensé-

gesen fordult hát el a gimnáziumtól, helyébe tolakodott más és mi lett az eredmény? Tudjuk jól. De lett a többi közt az a legszomorubb eredménye is, hogy a középbirtokos osztály megfelelő mezőgazdasági középiskolák hiánya miatt fogyatékos szakismereteivel nem bírt megbirkózni az élet terheivel és a birtok egy szép napon eluszott zsidó kézre. Ma a magyar középbirtokosság tönkrement s a magyar föld egyhármadrésze idegen faj kezében van.

It menteni kell! Azokat a néptelen s azokon a helyeken szükségtelen gimnáziumokat át kell alakítani haladéktalanul agrárgimnáziummökká. Ez pénzügyileg sem jelent újabb megterhelést, csak annyit, hogy az illelő városok mellett egy-egy mintagazdaságot kellene szervezni a gyakorlati oktatás eszközölhetése végett. De ez nem szokott ráfizetéssel járni. Agrárgimnázium pedig annyiban volna, hogy benne a latin alapon felépülő általános emberi műveltség, párosulva a magyar mezőgazdaság szakismereteivel lenne az oktatás célja. Ez is nyolc osztályu lenne s ez is képesítene egyetemi tanulmányokra is.

Ernyit a gondolatról. A részletek nem tartoznak egy napilap hasábjaira, de maga a terv általános megpendítése feltétlenül. Az uj Magyarországnak uj társadalmi középosztályra van szüksége: ezt az intelligens, szakértő, közép gazdasztyályt nevelné nekünk az agrárgimnázium.

Dr Bessenyei Lajos

TÁVIRATOK

Az éhenhaló Ausztria

Bécs, május 5. (Nemzeti Sajtó tel. jel.) Weiskirchner, Bécs volt polgármestere egy gyűlésen a kancellár külöldi ujára utalva azt mondotta, hogy ahelyett, hogy a kancellár Rómába, Belgrádba, Prágába megy, sokkal okosabban tenné, ha Magyarországra utazna és a régi őszekötvetést igyekezne megteremteni a termelő Magyarország és Ausztria között, hogy Ausztria éhen ne haljon.

Szeged uj főispánja

Budapest, május 5. (Nemzeti St. tel. jel.) A kormány Szeged főispánjává dr Kelemen Bélát nevezte ki, aki már a forradalom előtt is a város főispánja volt.

Mackensen üdvözlése

Székesfehérvár, május 5. (N. St. tel. jel.) Fehérvármegye törvényhatósági bizottsága közgyűléséből üdvözlötet küldött Mackensen vezértábornagynak, a fehérvári huszárezred tulajdonosának, Mackensen most nagyon megleghangu válaszában köszönte meg az üdvözlést.

Gárdonyi az Akadémia tagja

Budapest, május 5. (Nemz. St. tel. jel.) A magyar tudományos Akadémia tagjává választotta Gárdonyi Gézát, a jeles magyar szépirodalmi író.

Megindul a keleti express

Bécs, május 5. (N. St. t. j.) A cseheknek az a szándékuk, hogy Bécsét és Budapestet kapcsolják ki a nemzetközi vasuti forgalomból és Prágát tegyék meg állomássá, nem sikerült. A régi keleti express vonatjártat ugyanis nem-sokára ismét megnyílik és pedig Bécsen és Budapesien keresztül, mint a közelmúltban.

Egy uj világ

Az égboltozat, melyre évezredek más világokat rejtő ábrándos elméinek kutató és várakozó pillantása szegeződött, úgy tetszik megnyilatkozott. Messze az úrból elindult egy szikra, hogy áttörve az idő és távolság rettenetes akadályát, átröppenjen egy mai világra, hol ma még csak mint titokzatos rejtély, szomban talán már holnap mint ezer talányt megoldó napsugár, vagy mint fájdalmas csalódást és kiábrándulást hozó váratlan vendég szerepejen.

A Mars bolygó, melyről eredőnek tartják a legujabban Utrechtben észlelt érihetetlen jeleket, — mindenesetre érdemes arra, hogy már küllő alkotánál fogva is pár szóval említést tegyünk róla. Már az ókorban is ismeretes volt ez a vörösés fénye miatt feltűnő csillag. Ujabb megfigyelések pedig a sajátosságos marsi csatornák felfedezésére vezettek, melyeknek sajátosságos szimmetrikus elhelyezkedése a kalandosabbnál-kalandosabb főtevések kidolgozására adott alkalmat. E csatornák, illetve csatornákra ítélt vonalak a bennünket tőlük elválasztó nagy távolság dacára is egész jól kivethetően, bizonyos kiszámítottsággal és természetességgel vannak elszórva a bolygó felületén.

Tulnyomó százalékban párhuzamos irányu vonalak ezek, melyek közül az utóbbi időben, egyesek határozott hosszirányu növekedését észlelték.

Ismerve a Mars és Földünk majdnem megegyező kémiai összetételét s kiindulva azon tapasztalatból, mely szerint a világrendszerünk kialakulása óta, nem akadt alkalom arra, hogy a Földön, bármily kis mértékben is hasonló jelenségek lépjenek föl; mincion erős fántázia nélkül, ez a tény arra a föltevésre jogosít föl bennünket, hogy ezen csatornáknak ismert vonalak céltudatosan épített vizművek, melyekre, — tekintettel a bolygó egyenlőtlen elosztott óceánjaira és óriás kiterjedésű kontinenseire, fölülve rajta az élőlények létezését, — elkerülhetetlen szükség van. Sajnos, — bár a csillagászat az égitestek feltűnő és minden időben mindenkire az ujság erejével ható jelenségei miatt a legrégebb tudományok egyike, mely már az egyiptomiaknál és kaldeaiaknál virágzott, sőt a kínaiaknál 2000—3000 évvel Kr. előtt a mai ismeretekhez képest is meglepő arányokban látjuk kifejlődve, — a távcsövek tökéletlensége folytán ezen csatornák létezésének idejéről semmit sem tudunk. S ha fölteszszük, hogy ezek nem természeti okokból létrejött, akár hozzánk hasonló, akár ugy külső, mint belső tulajdonságaikra tölünk elűt lények művei, úgy tekintve azon rendkívülinek mondható nehezégeket, melyek — egy a Földünknel nem sokkal kisebb bolygón — ily hatalmas csatornarendszer elkészítésénél előtérbe nyomulnak; el kell ismernünk, hogy ezen lények, tölünk a tudás méretében előnyösen különböző értelmes teremtmények, kiknek agy-rendszere — ha ugyan ez esetben erről lehet beszélünk — sokkal finomabb és titokzatosabb műancéit bírja a világ jelenségeinek apercipálni.

Az elektromos hullámok által való érintkezés — tekintve azon kulturívót és technikai felkészültséget, melyen föltevésünk szerint állanak — egyáltalán nem mondható kizártnak.

A legfőbb kérdésre pedig, mely szerint a bolygón egyáltalán szerves lények élhetnek e, szintén kielégítő válasz adható. A Marsnak határozottan kimutatható légköre van s nagyjá-

ban ugyanazon életföltételek, melyek a Földön főtényezői a szerves világ életének, szintén meg vannak adva. Különbösen nagyon gyöngye bizonyíték volna az esetleges levegőhiány miatt az élőlények létezésének tagadása. Mi ugyanis valahányszor valamit bizonyítani vagy tagadni akarunk, minden alkalommal Földünk állapotaira utalva szűrjük le következtetéseinket. Ezen szellemi röghözközlősség azonban nem veszi figyelembe, hogy az egyes csillagokat egymástól elválasztó sok millió kilométer, az életföltételek között is oly differenciákat támaszthat, melyet a mi, közvetlenül, csupán egy bolygóra utalt gondolkodásunk megfejtene nem tud.

Különbösen, hogy egyes nagy elmék is mily komolyan foglalkoztak ezen lehetőség valószínűségével, mutatja, hogy Fiammarion C. a nagynevű csillagász genialis képzelő erővel megírta „Világ vége” c. könyvében a Marsbeliekkel való érintkezést jelekkel, mint pozitív tény állítja elé. S az angolok jelenkori legmerészebb ötletekben bővelkedő írója Wells, szintén ezen érdekfeszítő témát választotta egyik kiváló regénye tárgyául.

Most, mikor félig kétkedve, félig várokozva állunk egypár érthetetlen jel előtt, gondoljuk meg, hogy talán nincs messze az az idő, mikor egy villanyszikra által kipattan az évmilliók óta hallgató csilagos éjszakák titka.

Pongrácz E.

Az Arany János Társaság ünnepélyét,

melyet a kormányzó ur jelenlétében április 14-ikén rendezett, a katonaság és a polgárság részéről kifejezett óhaj folytán folyó hó 9-én, vasárnap este 8 órakor a Csokonai színházban megismétli. Ezáltal előmozdítja, hogy az első ünnepélyről a helyszíre miatt kiszorult közönség is részesül a minden ízében fajmagyar műsor élvezetében. Jegyek a „Hajdúföld” kiadóhivatalában 8-ikán és 9-én délelőtt váltakozóan.

P. 1709/1920 szám.

Hirdetmény

A Magyar Nemzeti könyv- és lapkiadó részvénytársaság f. évi május hó 16. napján délelőtt 10 órakor a ref. kollégiumban (diszteremben) évi rendes közgyűlést tart, melyre a részvényeseket meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.

2. Zárszámadások megvizsgálása, mérleg megállapítása és a nyereség felosztása, valamint határozathozatal az igazgatóság felmentése tárgyában.

3. Indítvány a részvénytársaság alapszabályaiban lefektetett Magyar Nemzeti és keresztyén elvek fokozottabb érvényre juttatása s az igazgatóság eddigi működésének bírálat tárgyává tétele tárgyában, valamint ezekkel kapcsolatban az igazgatóság kebelében azonnal való személyi változások keresztülvitele iránt.

4. Új igazgatósági tagok választása.

5. Esetleges indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt a r. társaság hivatalos helyiségében megtekinthető.

Az alapszabályok 14 §-a szerint a közgyűlésen csak az a részvényes gyakorol szavazati jogot, akinek részvényei a közgyűlést megelőzően több mint 30 nappal névére irattak a társaság részvénykönyvében és emellett részvényeit legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a társaság igazgatóságánál leteszi.

Debrecen 1920 év május hó 3 napján.

Kortsmáros Sándor sk.
törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Szembrátovics
s. tisz.

(P. H.)

— Jegyezzünk a Nemzeti Hitelintézet r. t. részvényeiből, mert közgazdasági életünket is keresztyén és nemzeti szellemen kell átalakítani, ha élni akarunk!

— Jegyzéseket kiadóhivatalunk is elfogad.

HIREK

Kibujt a szög a zsákból

Nyilatkozott a szegedi főrabbi. Vallást tett szívének legtitkosabb érzelmeiről, lelkének legbensőbb sugallatáról, melyeket eddig hazafias frázisokkal leplezett a naiv, vakdságig hiszékeny magyar előtt.

Lehullott hát az álarc és teljes meztelenségükben szemlélhetjük a nemzetköziség, önzés és faji érdek rajzolta rut és visszataszító arcvondásokat. Szépérzékünk ugyan szenved, de legalább alkalmunk van tanulmányozni hamisítatlan faji vonásokat és okulhatunk, hogy milyennek nem szabad lenni?

Érdekes emberrel vannak a rabbik között. Gyakori köztük a kiválóság. A szadagorai csodarabbi messze földön híres volt kuruzslásairól és jóvendőléseiről. A komornói csodarabbi mesés kincseket gyűjtött. (De nem lekeket!)

A szegedi főrabbi világrekordot ért el az ő bárgyú liberálisával melegengető és dédelgető Magyarország bemocskolásában és az iránta való háládatlanághoz. Eszközeik különbözők voltak, de egy eredmény felé törek. Fényes üzletet csináltak. Reméljük azonban, hogy a szegedi főrabbi ezuttal rajtaveszt a spekuláción.

Főrabbi Ur! Köszönjük Önnek ezt az önteleplezést. Mi ugyan régen tudtuk, mi lapang a lárvá mögött, de nem volt szabad szólnunk, mert lesőtétközéporoztak bennünket, ha e szavakat: „magyar nemzeti, keresztyén”, ajkunkra mertük venni; de rajtunk kívül voltak sokan, nagyon sokan, kiknek szeméit el homályosította a liberális magasztos jel-szavával üzött galád visszaélés.

Most már ezek is tisztán látják főrabbi urnak és számtalan fajtestvéreinek igazi lelki világát.

Köszönjük ezt Önnek! Küzdjünk tehát rostély nélkül sisakkal a keresztyén, nemzeti, független Magyarországiért.

— Éjfélkor van a záróra. Keill Elemér ezredes térparancsnok mindazon helyiségek záróráját, melyekre vonatkozólag a városi szabályrendelet a zárórát megállapította, — éjjeli 12 órában állapította meg.

— Hegedűs Pál tábornok, katonai körletparancsnok fogadó napjai egyházi és polgári hatóságok és magánügyének részére: hétfő, szerdán és pénteken délelőtt 11—12 óráig. E meghatározott fogadóidőn kívül Hegedűs tábornok senkit sem fogad.

— Eskütétel. A debreceni államrendőrség tisztikara és legénysége tegnap délelőtt fél 12 órakor a rendőrségi palota udvarán letette az új esküt az alkotmányra és a kormányzóra. Az ünnepi aktusnál mindkét felekezet szimbólumaként ott volt a biblia és a fészket. A tisztikar a kerületi főkapitányság megbízásából dr. Komlóssy Pál főkapitány helyettes kezébe, a legénység pedig Tonhauser Elemér rendőrfőparancsnok előtt tette le az esküt, amelyen jelen volt Kiss Sándor nyiregyházi, Szalkai Antal hajduböszörményi és Pákozdy András hajdunánási rendőrkapitány is.

— Az Arany János Társaság folyó hó 7-ikén pénteken d. u. 6 órakor a kollégium Balogh Ferenc termében ülést tart. Igazgatóság.

— Elhalasztották a területvédő liga gyűlését. A polgármester ma táviratot kapott a területvédő liga elnökségétől, hogy a május 9-ére kitűzött alakuló nagy gyűlést május 23. és 24. napjaira (pünkösd) halasztja el.

— Az urinök kongregációja ma délután egyegyed 5 órakor tartja havi ájtatosságát a Svetits kápolnában.

— Debrecen város ellátatlanjai lisztcsúcsigletre sűrűszen szükséges buza, rozs és árpának beszállítása. Felhívjuk tehát a termelőket, hogy a reájuk kivetett mennyiségű fenti gabonaneműket az István, Hortobágy vagy Hungaria malomba haladéktalanul szállítsák be. Gabonagyűjtés Országos Kormánybiztosságának kirendeltsége.

— Két új gyógyszertár a megyében. A vármegye egészségügyi bizottsága dr. Losonczy Almos tiszti főorvos javaslatára elhatározta, hogy a nemzetgyűlésnek javasolni fogja Hajdudorogon és Hajdúhadházon a második gyógyszertár felállítását.

— A debreceni ref. kollégium emlékünnepélye. A debreceni ref. kollégium a tanítóképző-intézet 50 éves fennállása alkalmával, folyó hó 13-án délelőtt fél 11 órakor a kollégium dísztermében emlékünnepélyt tart. Az emlékünnepély műsora: 1. Fohász. Szövegét írta Péterffy L. Zenéjét szerette P. Nagy Zoltán. Éneklé az ifjúsági énekkar. 2. Ima. Tartja dr. Baltazár Dezső püspök. 3. Üdvözlő beszéd dr. Lencz Géza koll. igazgatótól. 4. Magyar zsolttár Kádár G.-tól. Éneklé Tóth János 4. o., harmoniumon kíséri Bodnár Lajos 4. o. 5. Emlékbeszéd. Tartja dr. Veress István tanítóképző-intézet igazgató. 6. Üdvözlő beszédek hatóságok és területek részéről. 7. Keleti hangok. Előadja az ifjúsági zenekar. 8. Csak magyarok legyünk! Írta Dalmady Győző. Szavalja Kiss Albert 4. o. 9. Szózat. Éneklé az ifjúsági énekkar. — A kollégium csak korlátozott számban nyomathatott meghívókat. Városunknak a kollégium iránti érdeklődő közönségét ez uton hívjuk meg emlékünnepélyünkre.

— Férfizárándoklat Máriapócsra. Még a békeidőben honosította meg az Urak Mária társulata a májusi hálaadó férfi zárándoklatot a máriapócsi kegyhelyre. Mennyivel inkább szükségünk van erre a mai nehéz időben, amidőn az ország kétharmada idegen uralom alatt nyög. Katholikus férfiak! Május 16-án ismét zárándoklatot tervezünk a pócsi kegyhelyre, hogy ott a könnyező szűz előtt térdre borulva könyörgjünk Magyarországi régi nagy Patronájához, hogy meg ne feledkezzék Magyarországról, veszendő hazánkról, szegény magyarokról. Indulás reggel fél 6-kor külön vonattal. A zárándoklatot vezeti dr. Lindenberger János prépost ur, aki a kegyhelyen püspöki misét mond, azalatt közös áldozás, utána szent beszéd. Ebédre mindenki gondoskodik. Délután konferencia; kiváló katolikus vezető ember tartja beszédét, utána litánia szentségkitéttel s hazautazás. Ithon ünnepélyes Thedeum. Utiköltség 30 korona a jelentkezésnél fizetendő. Jelentkezni lehet a r. kath. plébánián, a g. kath. lelkész hivatalban s az Otthonban kizárólag este 6—8 ig. Rendezőbizottság.

— Felhívás. Azon tartalékos és népfőlkelő tisztek, kik személyleírásuk és igazolványaiknak átvétele végett folyó évi április hó 27-én és 28-án közhírré tett felhívásra a nemténylegeseket nyilvántartó hivatalban (Egyház-tér 7. szám) ezideig még nem jelentkeztek, újból felhívjuk, hogy ezen jelentkezési kötelezettségüknek azonnal, annál inkább is tegyenek eleget, mert ellenesetben a fennálló szabályok értelmében szigorúan felelősségre lesznek vonva. Városi tanács.

— A tej is drága. Az igaz, hogy a tejhez még mindig a legjutányosabb áron lehet jutni az összes élelmi cikkek között. De az árvizsgáló bizottság akkor emelte a tej árát, mikor az a rendes körülmények közt lejjebb szokott menni. A legelőre hajtás idején. — Ma már a jószág legelőre tejel. Kevesebb száraz takarmány, abrak kell neki, mire a tejárát épen most emelni. Talán a fejős tehén horribilis ára késztette az árvizsgáló bizottságot e lépésre. Nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy a városon kívül 5 koronáért adják a tej literjét benn a városban már 6 korona. Talán a szegény betegek és gyermekek érdekében lehetne egy kissé mérsékelni a tej árát. Nem?

— Értesítés. A „Keresztyén Nemzeti Egyesülés” pártja folyó hó 7-én délután fél 6-kor választmányi ülést tart a Jogász és Tisztviselői kör (Piac utca 28. szám I. em.) helyiségében. Egyben felkéri a párt azon csoportvezetőket és tagokat, kiknél már elszámolt és még el nem számolt gyűjtőivek, begyűjtött tagsági díjak, kiosztatlan tagsági könyvek és értesítések vannak, hogy azokat a gyűlés kezdete előtt átadni sziveskedjenek. Az elnökség.

— Kéveköző zsinagból állami kiutalás nem lesz, ezért kérjük egyesületünk tagjait, hogy az együttes megrendelhetett végett szükségleteiket legkésőbb május 15-én délig titkári hivatalunkban bejelentsék.

— **Dohánycsempész ügyvéd.** A debreceni államrendőrség a múlt hónapban nagy érellyel nyomozást indított a szabolcs megyei dohánycsempészet ügyében, melyről az alábbiakat tudtuk meg: György Sándor dr. kisvárdai ügyvéd még az oláh megszállás idején nagymennyiségű dohányt vásárolt össze 28 koronás árban és azt — a magyar miniszterium tiltakozása dacára — eladta ismeretlen Cseh-Szlovákiában tartozkodó egyéneknek 41 cseh koronás egységáron. A vevő a vásárolt 15 vagon dohányt ki is szállította cseh megszállott területekre s a csempészek ezáltal tetemes kárt okoztak a magyar kincstárnak, amit György Sándor még azzal a kijelentésével is megtelített, hogy ő nem törődik a rendelettel, nem muszáj neki 14 vármegyéből álló országban lakni. A rendőrség a nyomozást befejezte és dr. György Sándor ellen a további eljárást folyamatba tette. — Ha nem csalódnak, ezt az „urat“ alighanem másként hívták régebben és aligha lehet keresztényen.

— **Adományok gyorssegélyalapunkra.** — Ujabban a Hajdúföld gyorssegélyalapjára B. G. 100 koronát adományozott. Alapunk így 350 koronára növekedett, melyből a Kolozsvárról menekült Somogyi Gyula máv. fűtőnek, aki egyik szemére az Isonzónál megvakult és beteg feleségével együtt munkaképtelen, 100 korona gyorssegélyt utaltunk ki és utasítottuk őket, hogy a szegényházban felvételre jelentkezzenek. E helyt közöljük még, hogy a jogász és tisztviselő kör 150 koronát adományozott a minap gyorssegélyalapunkra, nem pedig 100 koronát. A sajtóhibát ezennel helyreigazítjuk. További adományokat kérünk, mert rejtetes a nyomor.

— **Közalkalmazottak beszerzési csoportjának közleményei:** Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a kiosztandó paradicsom elviteléhez alkalmas edényt hozzon mindenki magával. Figyelmeztetjük továbbá azokat, akik a Csoportnál kedvezményes ellátásban óhajtanak részesülni s erre igényjogosultságuk van, hogy listakönyveiket a Csoport irodájában (Pénzügyi palota, első emelet 9 sz. a.) d. u. 4—6 óra között helyezték el.

— **Az oláh martalócoktól vettek lovat.** Rosenthal Mihály balmazújvárosi lakos lovat az oláh martalócok elrabolták. A csendőrség kinyomozta, hogy az elköltött lovat Porkoláb József és Kotra József derecskei lakosok verték meg. Orgazdaságért feljelentették őket.

— **Felváltják a zsidó albizományosokat.** A gabonagyűjtés országos kormánybiztosságának kereskedelmi főosztálya utasította a hajdúvármegyei bizományosokat, hogy a kifogásolt (zsidó szenzálók voltak!) albizományosokat keresztény albizományosokkal cseréljék ki. A dolog előzménye az, hogy az egész vármegye gazdasági közönsége felzúdult, mikor megtudta, hogy a Haditermék kórházra albizományosait bízták meg a gabonakészletek összegyűjtésével. A hajdúvárosok és községek egymásután emeltek fel tiltakozó szavakat, mire Pákozdy Sándor alispán táviratilag kérte a közéleti minisztert, hogy a helyzet ösmerete nélkül kiadott megbízást vonja vissza. Ez most meg is történt. Megjegyezzük, hogy a volt Haditermék albizományossal, — meg sem kezdték működsüket, mert a legtöbb helyen nem is mertek megjelenni. Nem is lett volna tanácsos.

— **Gyujtogató villám.** Tiszacsegén a Fried Leó tulajdonát képező cserépes-tanyán a család háza becsapott a villám és a tetőzetet elhamvasztotta. A kár 30.000 korona.

— **Utra induló oláh család** Barabás Miklós nagy festőnk műve . . . és Tury Gyula, A Családi kör című festménye eladók. Megtekinthetők Antalfy képtárlatán.

— **Kendert a kik vetni óhajtanának még,** sürgősen jelentkezzenek. A vetőmagot beszerzi a debreceni gazdasági egyesület.

— **Piros Béla lakatos műhelye Péterfia-utca 32. szám.**

— **Szöke mangalica** tenyésztés kánt, akik óhajtanak beszerezni, jelentkezzenek vasárnap május 9 én délig a titkári hivatalnál.

— **Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb** molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűcs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Margit-fürdő állandóan nyitva.

— **Táncestély.** Folyó hó 8 án szombaton a Royal disztermében az iparos és kereskedelmi ifjakból alakult tánciskolám növendékeinek bevezető táncestélyt (próba bált) rendezek, melyre az érdeklődőket ezúton hívom meg. Kezdele este 6 órakor, belépő díj 8 korona és a vigalmi adó. Az új tanfolyam 10-én hétfőn veszi kezdetét. Beiratásokat már elfogadok. Tisztelettel ifj. Schaff János táncitanító. Lakásom Csapó-u. 61.

— **Pezsgős üvegetvesz a „Török pezsgő-gyár“.** — **Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmüterméi Batthyány-u. 16.sz.a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.**

— **Legrosszabb nyakkendőit is ujjá alakítják** Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schubert Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

A „Menekülteket Védő Szövetség“

iránt városszerte nagy az érdeklődés. A társadalom összes rétege, átérzve azt a hazafias kötelességet, melyet a szerencsétlen menekültek irányában minden igaz magyar embernek teljesíteni kell, megmozdult, és dicséretes igyekezettel, lelkes szeretettel támogatja a nemes vállalkozást.

A „Hajdúföld“ ezennel megnyitja gyűjtését és minden adományt hálával fogad s nyilvánosan nyugtázza.

Az újpesti főrabbi büne

Budapest, május 5. (N. S. t. j.) Az újpesti orthodox zsidó hitközség kebelében évek óta egyenlenség van. A hitközség tagjai tulajdonképpen elégedetlenek Goldmann József főrabbi működésével.

Az elégedetlen tagok többségben voltak és így mindig kereszteződtek nézeteik. A bajt a főrabbi aztán úgy oldatta meg, hogy új előjárásról választatott a hitközség élére. A régi előjárás a főrabbi e ténykedése ellen a kultuszminiszterhez fordultak.

Haller vallás- és közoktatásügyi miniszter el is rendelte, az ügy megvizsgálását, amelynek folyamán súlyos és felette jellemző vádak hangzottak el Goldmann főrabbi ellen, akiről azt vallották, hogy a főrabbi több alkalommal izgatott a magyartörvények ellen és sokszor hangoztatta, hogy nem igaz zsidó, aki magyar iskolába járattja gyermekét stb. stb.

A kultuszminiszter az ügy tisztázására újabb vizsgálatot rendelt el a főrabbi ellen.

Románia a bolsevisták ellen

Koppenhága, május 5. (N. S. t. j.) Hir szerint Románia támadásra készül Szovjet-Oroszország ellen.

Hazahozzák hadifogoly véreinket

Budapest, május 5. (Nemz. St. tel. jel.) A magyar kormány elfogadta a Messagerie Maritime hajósvállalat ajánlatát, mely szerint reábizta a magyar hadifoglyok hazaszállítását személyenként 1100 frankért. Franciaországból már elindult haza a magyar hadifoglyok első szállítmánya, amely a napokban érkezik meg. Egy-egy vonaton 700 embert szállítanak és hetenként 2 vonat indul. — Az olasz kormány járt el velünk szemben a legvállalósságban, amennyiben saját költségén gon oskodott a 100 ezer magyar hadifogoly hazaküldéséről.

SPORT

Az Egyetemi Athletikai Club Birkozó Szakosztálya vasárnap rendezte meg első házi birkozó versenyt a ref. főgimnázium tornatermében. Az indulók jó formát mutatnak, ami a nívót emelni fogja. Kemény küzdelem várható Koós—Somorjai között a pályás sulyban, Bertó—Szabó között a könnyű sulyban. A nagyobb számú kezdők küzdelmét meglepetések fogják érdekessé tenni. A verseny végén akadémiai birkozást mutatnak be: Paulovics—Győri, Tajti—Ofra, Bagossy—Cipó, Kerekes—Mészáros. Jegyek: 12 kor. ülő- és 5 kor. állóhelyre training jegyek előre az Egyetemi Körben (Kollegium) és a versenyen válthatók.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Csütörtök: Bérletszünet, Varázskeringő, operett.
Péntek: Bérletszünet Éva, operett.
Szombat: Járay Sándor bucsufellepte Vigözvegy operett.

VIGSZÍNHÁZ:

Csütörtök: Nyári divat-est, divatrevü.
Péntek: Székelyhídy Ferenc és Marsalkó Rózsi hangversenye.

* **Jutalomjáték a karszemélyzetnek.** A debreceni Csokonai színház karszemélyzetének jutalomjátéka május 8-án délután 4 és fél órakor lesz. Színre kerül a „Legénybucsu“ operette. H. Honthy Hanna, Makkai Magda, Járai Sándor, Szigeti Jenő, Egyed Lenke, Várnai Jenő felléptével. A karszemélyzet megjutalmazására adományokat elfogad Vihari Béla. Jegyek előre válthatók.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Nyári divat-est a Vigszínházban.** Rendkívül érdekes estét nyújt ma a Vigszínház a debreceni hölgyközönségnek. Széchy-Hacker József fővárosi divattervező, iparművész egy nagy vagyont érő modell-felszereléssel és a budapesti Haulik, Tittelbach utóda női divat cég és Karsay Feri fővárosi kalap-szalon személyzetével kápráztató divat-revüt rendez a mai estén. A műsor a következő lesz: 1. Értekezlet a divatról. Tartja Széchy-Hacker József. 2. A nő, mint sport lady. A corso. Francia, vagy angol? 15 eredeti modell és kalap a Bihari színészkola növendékein. 3. De mester! 1 felvonásos bohózat. Játsszák: Honthy Hanna, Várnai, Egyed és V. Kovács Nusi. 4. Kovács Lulu, magánjelenet. 5. Bihari Ákos, szavaltat. 6. A nő déltől estig. A nő otthon. A nő visitre megy. A verseny. A nő színházba megy. Tíz eredeti modell és kalap. 7. Honthy Hanna és Várnai, foxtrot tanc. 8. Szigeti Ida, magánjelenet. 9. Honthy Hanna, ének, tanc. 10. Divat-titkok. Elárulja Széchy H. József. Ezen előadás minden egyes costumejét Széchy H. József tervezte. A costumeokat Haulik, Tittelbach utóda elsőrangú budapesti cég, a kalapokat Karsay Feri pesti kalap-szalon készítette. Az előadás 8 órakor rendez helyarákkal.

* **Honthy Hanna a délutáni közönségtől is bucsuzik.** Vasárnap délután fél órai kezdettel a Csokonai színházban a Stambul rózsája operett kerül színre. Honthy Hanna ugyanis több oldalról tett kérelemnek engedve, a délutáni közönségtől is bucsuzik és eljásza egyik leg-hiresebb szerepét, Konczsát. Az esti bucsu-előadásra amugy is kicsinynek bizonyul a Csokonai színház és így alkalmuk lesz azoknak is a Honthy bucsuhoz jegyet váltaniok, akik az esti előadásra már jegyet nem kapnak. Midillit Rózsa Maca, Floriánt Révész Mihály, Achmedet Járay Sándor játsszák.

* **Horthy Miklós kormányzónk látogatását** Debrecenben filmen mutatja be az Apolló, Arany-Bika és Uránia minden előadásán.

* **Miss Amerikan II.** A maga nemében páratlan érdeklődés mutatkozik e film második része iránt, úgy, hogy kérjük a közönséget, jegyeit lehetőleg elővételben váltsa meg. Jegyelővétel délelőtt 10—12 ig, pénztárnyitás délután 4 órakor az Urániában. Előadások 5, 7 és 9 kor.

* **Világváros rejtelmek (Róma titkai)** című négy felvonásos olasz kalandor történetek, ma utoljára mutatja be az Apolló.

* **Eredeti francia film az Arany-Bika moziban.** Pierre Wolf világhírű drámáját: Misterieusz (a titokzatos nő címén) mutatja be ma az Arany-Bika mozi, a főszerepet Stacia Napierkomska a volt cári udvari ballet prima ballerínája játssza. Előadások 7 és 9 órakor.

* **A vérző Arena** tragédia 6 felvonásban. Páris legnagyobb szenzációja. Bikaviadalok — nagy tömegjelenetek — felvonulások — Andaluza gyönyörű tájai — Alcassar mesebeli palotája.

* **Az Alhambra csodái.** Éjféle processio a Triana hídján. Ezt a pompás filmet hire már rég megelőzte. Pénteken mutatja be az Apolló. Előadások 5, 7 és 9-kor. Jegyelővétel.

Hirdetmény

Miután a románok az összes rokkantakra vonatkozó irattárat megemmisítették, azok illetékeinek folyósítása roppant nehézségekbe ütközik. Ezuton hozatik tudomásukra mindazon rokkant, katonai özvegyek és árváknak, hogy öszeírásuk illetve újbóli felülvizsgálaiuk rövid időn belül fogatosítva lesz és netalán elmaradt illetékeik meg fognak fizettetni.

Debreceni katonai körletparancsnokság.

Kiadja: **MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP- KIADÓVALLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.** E számért főszerkesztő felelős.

Eladó villatelek!

Bárczy-utca 7 sz.
Kömlyóssy-ut 4. és
Poroszlay-ut 1. sz
alatt együttesen
körülbelül mintegy
3000 négyszögöl
telek a rajtlevő
épületekkel és szí-
nekkel. Értekez-
hetni: „Egyetemi
építkezés vállalati
irodájában.” ▶▶
Telefonszám 610.

URANIA

Csütörtök Péntek Szombat
Vasárnap
Az amerikai Pathé-gyár
remeke
Miss Amerikan II.
Kalandregény 4 részben 21 felv.
II. rész **Szemtől szembe.**
Főszereplő Vernon Castle.
Előadások 5, 7 és 9-kor.

APOLLO

Csütörtök
OLASZ FILM
Világváros rejtelmei
(Róma titkai)
Kalandor történet 4 felv.
Főszereplők:
Bolly M. Bruno Kastellani
Előadások 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap
Pierre Wolf drámája
A titokzatos nő
(Mysteriusz) 4 felvonásban. Főszereplő: Stacia Napierkowska a volt cári udv. ballet primaballerinája
Előadások 7 és 9 órakor.

Most érkezett áruk:

- Palugyai borok
- Finom likőrök
- Vérnarancs
- Ecet
- Gyanta
- Enyv
- Kocsikenőcs
- Porfesték minden színben
- Firneisz valódi
- Rafia
- Papir spárga
- Kékkő
- Kénmáj
- Kénpor szőlőhöz.

Legolcsóbban kapható
Rontsek Gézánál, Rossuth-utca.

Temetésekre élő- és művirág sarkosorok, valamint színhazi és alkalmi csokrok lego csóbban szerezhetők be

Rózsa Virágcsarnok
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 2. (VÁROSKÁZ.)

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.

PÉNTEKEN reggeltől kezdve ismét friss Hortobágyi hal kapható Egyház-tér 6. szám alatt.

Tűzifát minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként
Polyánszky Orest tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

HAJDU czipőkrém
kapható kicsinyben:

János és János drogeria Kossuth-u. Ránkat Béla cég Szent Anna-u. Liszt rakár Deák Ferenc-u. 22. Szatács Izlet Kossuth-u. 58. Kovács János Csapó-u. és Jókai-u. sarok. Hangya fogyaszt. szövetkezet. Buray József cég Kiscsegléd-u. Búszórményi István cég Péterfia. Püszterület Buzi-utca 18. Kulcsár Imre cég Egyházter 4. Várray János cég Mezős-n. János János cég Nyil-u. Sárközy Sándor cég Hatvan-u. Nagy Károlyné Péterfia-u. 26. Kovács Ferencné Csapó-u. 74. Rózsa Márton cég Csegléd-u. 1. Nagybani megrendelést elfogad

MIKE FERENCZ Hajducipőkrémkészítő iroda Varga-u. 9. sz.

Magocsay Nagy Mihály kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.
A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és női kalapjavításokat. — Egy tanulóleány kalapvarráshoz fizetéssel felvétetik. — Gyakorlott előnyben részesül.

MEGHIVÓ.

A Hajdusoboszlói Járási Központi Szeszfőzde Szövetkezet **1920 máj. 16-án**, ha e napon a tagok határozatképes számban össze nem jönnek, **május 23-án, délután 3 órakor** Kabán a kettős iskola helyiségében

rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat meghívja az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. Az 1917—18. üzleti év mérlegének, veszteség és nyereség számlájának tárgyalása az igazgatóság és felügyelőbizottság erre vonatkozó jelentéseivel.
 3. Intézkedés a tiszta nyereség felosztásáról.
 4. Igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása.
 5. Alapszabálymódosítás.
 6. Esetleges indítványok.
- A mérleg, nyereség—veszteség számla Püspökladány, Nádudvar, Földes, Tetétlen, Szovát és Kaba községek községházánál ki van függesztve.
Kaba, 1920 május 1.

Igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szög 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szög 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítatik.

Eladó két óra való ezüst veretű „Kunet” díszes lószerszám. Megtekinthető Práncs szijgyártónál Batthyányi-utca.

Szekér kerékrafok felhuzása néhány perc alatt eszközölhető a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság hídgen sajtoló ráffelhuzó gépén. Hétfőn, szerdán és pénteken délután áll a gazdaközönség rendelkezésére.

Blattner József Csapó-utca 1. sz. Üvegezési és kőkeretezési vállalat tükrök és ablakok nagy választékban.

Mindenfajta cséplőgépek, kazánok és mezőgazdasági gépek javítását vállalja a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság

Könyvberendezés fényezett szekrények, bőrdívány, bőrkarosszékek, faliképek és óra, asztalok, 36-os női cipő stb. eladó Simonyi ut 13.

A katolikus temetőben hétfőn este ott felejtett fekete tárca megtalálóját kérem, a benne talált pénz megtartása mellett, jutassa el Kétnálom 3. szám alá.

Koros Sándor férfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Hamisfogakat töröttet is veszek Tamás József kir. hg-u. 10.

Üzlethelyiség berendezéssel forgalmas helyen átadó. Balogh Lajos iroda, Mester-u. 9.

Bélyegzőgyár és véső-intézet
PAULÓ I. Batthyányi-u. 22.

Haszonbérbeadási hirdetmény

Közhirre teszem, hogy néhai Hadházy Gergely örökösei tulajdonát tevő: a hajduhadházi Feketehegy dűlőbeli 103 kat. holdnyi tanyabirtok és a balkányi abapusztai 120 kat. holdnyi tanyabirtok **1920. évi május hó 16. napján, d. e. 10 órakor** Hajduhadház községházánál a közgyámi hivatalon nyilvános árverésen haszonbérbe adatnak. Az árverési feltételeik irodamban megtekinthetők.
A haszonbérlet 1920 október hó 1-én veszi kezdetét. Bánatpénzül az előbbi birtokra 10.000 korona, az utóbbira 5000 korona leteendő, mely az árverés befejeztével az évi haszonbér fele összegére kiegészítendő.
Hajduhadház, 1920 május 1.

Dr. Hadházy Zsigmond, gyám Hajduhadházon.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremet és szappant használjon!
PARFÜMÖK prima minőségűek, pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek. kötszerek, irrigátor felszerelések, gumi áruk, GAZDASÁGI CÍKKEK, kreolín stb. legolcsóbban szerezhetők be a
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Kiss Ferencz női szabó Piac-u. 56 szám. Izléses munkát jutányos áron készít.

Sósborszeszes kékitős és mindenmennyiségű egy decis, másfél decis és kető decis üvegeket bármily kis és nagy mennyiségben legmagasabb áron veszünk Vegyészeti labororium Zápolya-u. 8 szám.

Eladó egy szép hasas fejű tehén tenyésztésre igen alkalmas. Értekezni lehet Szappanos utca 19.

Jó írásu kisasszony fűszerüzletbe felétek, sajátkezű írásbeli ajánlatok személyesen adandók át, ki már új ében írásbeli teendőket végzett előnyben részesül Félégyházy János.

FORGÁCS I. MŰRÁS, Bádócs-utca.

Eladó 12000 cément téglá és 2 drb 8 fiókos nagy nyulketrec. Értekezni Vár-utca 8 szám.

Házmes ernek gyermektelen házaspár azonnal-felvétetik. Jelentkezni lehet Vár-utca 8.

Lapelárusítók (rikkancsok) fővárosi lapok elárúsításához magas jutalék mellett felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

BŐRTARTÓN különböző kulcsok veszték el Megtalálójá kéretik illő jutalom ellenében Stern kefégyár városi rak-tárába beadni.